

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

МАУП

Кафедра іноземної філології та перекладу

Затверджую:

Директор ННІПСН

_____. Раєвська Я.М.

Схвалено на засіданні кафедри

іноземної філології та перекладу

Протокол № 1 від 29.08. 2024 р.

Завідувач кафедри _____ І. С. Бахов

“ 29 ” серпня 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лінгво-когнітивні аспекти міжкультурної комунікації

спеціальності: 035 Філологія

(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня другий (магістерський) рівень

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: 035 Філологія

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації: 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно),
перша англійська

(за наявності)

(назва спеціалізації)

Київ МАУП 2024

Розробник (-и) силабусу навчальної дисципліни: Курбанова О.С.,
кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної філології та
перекладу.

Викладач: Курбанова О.С., кандидат філологічних наук, доцент кафедри
іноземної філології та перекладу.

Силабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри іноземної філології
та перекладу

Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри _____ І. С. Бахов
(підпис)

Силабус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми

Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

035 Філологія
(назва освітньої програми)

29.08.2024р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____
(підпис)

Силабус перевірено
(дата)

Заступник директора _____ Т.В. Нич
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____

(підпис)

(ПІБ)

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

Кафедра іноземної філології та перекладу

Назва дисципліни	Лінгво-когнітивні аспекти міжкультурної комунікації
Викладач (-і)	Требик Ольга Сергіївна
Портфоліо викладача (-ів)	Кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний тел.	095-632-16-53
E-mail:	
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-inozemnih-mov/robochi-navchalni-programi2.html
Консультації	середа, 11:30-12:50

1. Коротка анотація до дисципліни. Курс передбачає розвиток комунікативної та професійної компетенції студентів та націлює здобувачів освіти розуміти особливості мислення і вербальної поведінки носіїв різних мовних культур.

2. Мета: сприяння ефективному засвоєнню студентами знань з дисципліни «Лінгво-когнітивні аспекти міжкультурної комунікації», ознайомлення їх з основними поняттями дисципліни, підготовка студентів до ефективних контактів на рівні повсякденного міжособистісного спілкування, міжкультурної комунікації

3. Завдання: ознайомити студентів з історією виникнення та теоретичними засадами міжкультурної комунікації; розвинути культурну сприйнятливість, здатність до правильної інтерпретації різноманітних видів комунікативної поведінки; сформувати вміння й навички застосування на практиці отриманих знань в конкретній ситуації міжкультурного контакту; ознайомити з методами дослідження міжкультурної комунікації.

Академічна доброчесність. У своїй діяльності з реалізації державної політики у сфері якості освіти дотримуватись зазначених в «Кодексі академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

4. Формат курсу: очний (*offline*)

5. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Загальні компетентності

1. Соціокультурна компетентність:

- розуміти роль культури, науки в розвитку цивілізації, їх співвідношення і пов'язаних з ними сучасних соціальних і етичних проблем, цінності наукової раціональності та її історичних типів, знати структуру, форми і методи наукового пізнання, їх еволюцію;
- знати форми і типи культур, основні культурно-історичні світові центри і регіони, закономірності їх функціонування і розвитку, знати історію культури України, її місце в світовій культурі і цивілізації;
- бути обізнаним у найважливіших галузях і етапах розвитку гуманітарного і соціально-економічного знання, основних наукових школах, напрямках, концепціях, джерелах гуманітарного знання і видах роботи з ними; вміти аналізувати в загальних рисах основні економічні події в своїй країні і за її межами, знаходити і використовувати інформацію, необхідну для орієнтування в основних поточних проблемах економіки; знати права і свободи людини і громадянина, вміти їх реалізувати у різних сферах життя, знати Конституцію України
- мати уявлення про наукові, філософські і релігійні картини світу, сутність призначення і сенс життя людини, про різноманітність людського пізнання, співвідношення істини і помилки, безвір'я і віри, раціонального та ірраціонального в людській уяві, особливості функціонування знання в сучасному суспільстві, про естетичні цінності, їх значення в творчості і повсякденному житті, вміти орієнтуватися в них; сприймати і розуміти різні жанри мистецтва (художню літературу, живопис, музику).

2. Інформаційна компетентність:

- вміти користуватися сучасними інформаційними технологіями; вільно орієнтуватися у стрімкому потоці наукової інформації, вести особистий науковий пошук за допомогою різних інформаційних систем; вміти користуватися електронними носіями для ведення навчальної документації середньої та старшої школи; бути обізнаним та вміти вільно користуватися інформаційними системами: бібліотеками, каталогами, архівами, локальними та глобальними мережами для ефективного пошуку та структурування інформації.

3. Комунікативна компетентність:

- знаходити засоби виражати особисте ставлення учителя-гуманіста до культурно-естетичних проблем; - вміти виражати і обґрунтовувати свою позицію з питань, які стосуються до історичного минулого; сензитивність до можливостей адаптації матеріалу

відповідно до умов загальноосвітніх навчальних закладів; уміння застосовувати різні методичні ситуації в залежності від навчального контексту;

- уміти в практичній діяльності застосовувати знання етикету і дотримання етики ділового спілкування; вільно володіти українською мовою як державною і як мовою професійного та повсякденного спілкування з учнями, іноземними мовами; використовувати вербальні і позамовні засоби комунікації, техніки взаємодії в комунікаційних актах зі школярами, батьками, колегами, адміністрацією школи.

Фахові компетентності

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у професійній діяльності у галузі філології, лінгвістики, літературознавства, перекладу, що передбачає застосування теорії та методів філологічної та лінгвістичної науки, забезпечення письмової та усної комунікації, проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
- Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою/мовами як усно, так і письмово
- Здатність використовувати з точністю і лінгвістичною правильністю терміни в усному і писемному професійному мовленні
- Здатність здійснювати філологічний та науковий аналіз, структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів
- Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань
- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень
- Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату
- Сприймання та продукування висловлення іноземною мовою, використання комунікативної компетенції людини
- Забезпечення міжмовної та міжкультурної усної та письмової комунікації та міжмовного і міжкультурного обміну інформацією в різних галузях шляхом перекладу різноманітних за змістом та жанром текстів іноземною (іноземними) та українською мовами

6. Тривалість курсу: 120 годин, з них: 14 години аудиторної роботи, 20 год. – семінарський (практичних) занять, 86 годин – самостійної роботи, підсумковий контроль – у формі іспиту.

7. Статус дисципліни: обов'язкова.

8. Пререквізити: Курс «Лінгво-когнітивні аспекти міжкультурної комунікації» тісно пов'язаний із проблематикою інших дисциплін, знання яких необхідно здобувачам для вивчення курсу.

9. Технічне й програмне забезпечення/ обладнання – мультимедійний проектор, комп'ютер (ноутбук) для проведення аудиторних занять, інтернет.

10. Політика курсу:

- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності (в разі порушення – письмова робота студента/студентки вважається недійсною).

11. Структура навчальної дисципліни.

№	Тема	Кількість годин		
		ауд		сам
		лк	пз	
1	Міжкультурна комунікація як галузь наукового знання і навчальної дисципліни	2	3	15
2	Поняття і сутість міжкультурної комунікації. Основні теорії міжкультурної комунікації	2	3	15
3	Шляхи засвоєння іншої культури	2	4	14
4	Види, типи, форми, моделі міжкультурної комунікації	3	4	13
5	Проблема розуміння в міжкультурній комунікації. Міжкультурні конфлікти та шляхи її подолання.	3	4	13
6	Результати міжкультурної комунікації	2	2	16

Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- Змістовий модуль I “Теоретичні засади міжкультурної комунікації”
- Змістовий модуль II “Практичний аспект міжкультурної комунікації”

12. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, семінари та консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як:

лекція-дискусія – запитання до аудиторії, запрошення до колективного дослідження – швидка «мозкова атака».

лекція з застосуванням техніки зворотного зв'язку (якщо є технічна можливість) – отримання даних від усієї групи студентів на поставлене запитання.

лекція-консультація – наприклад, перша частина заняття проводиться у вигляді лекції, в якій викладач відповідає на питання студентів, які виникли в процесі попередньо-пошукової роботи, доповнюючи і розвиваючи їх на свій розсуд; друга частина проходить у формі відповідей на додаткові запитання студентів, вільного обміну думками і завершується заключним словом лектора.

13. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Виступ з основного питання	– до 5 б.
Усна наукова доповідь	– 0,5- 5 б.
Запитання до виступаючого	– 0,5-1 б.
Участь у дискусіях та інтерактивних формах організації заняття, доповнення, рецензії за виступ	– 0,5- 3 б.
Письмові завдання (аудиторні):	
– тестові	– 10 б.
– контрольні	– до 5 б.
Письмові роботи, що виконуються студентами за бажанням в позааудиторний час:	
реферати	– до 5 б.
есеї	– до 4 б.
творчі завдання	– до 3 б.

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота передбачає створення власних проєктів, досліджень з теми та оформлення звітної документації.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.

Студентам пропонують тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- із вибором однієї правильної відповіді;
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді.

Критерії оцінювання:

- виконання тестових завдань – максимум 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Поточний контроль знань здійснюється щомісяця шляхом опитування за вивченими темами курсу, підсумковий – наприкінці семестру за наявності позитивних оцінок поточного контролю у формі екзамену. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання екзамену див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

1. Напрями когнітивної семантики. Доповідь

2. Концепт як базова когнітивна сутність. Реферат

3 Категоризація та теорія прототипів. Конспект

4 Типи концептів. Доповідь

5 Когнітивна граматика. Конспект

6 Принципи когнітивного дослідження мови. Реферат

7 Принципи когнітивного дослідження мовлення. Реферат

8 Принципи і методи наукової роботи. Доповідь

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна

1. Головаха Є. І., Паніна Н. В. Психологія людського взаєморозуміння. – К., 1989.
2. Чмут Т. К., Чайка Г. Л. Етика ділового спілкування : Навч. посібник. – К., 2003.
3. Geertz C. The Interpretation of Cultures. – N. Y., 1993.
4. Hinnenkamp V. Interkulturelle Zusammenarbeit. – Heidelberg, 1994.

Допоміжна

5. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. – К., 1998.
6. Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Іщенко Т. Д. та ін. Етика ділового спілкування: Навч. посіб. – К., 2007. 3. www.businesspolbu.ru (статті).
7. Зимовець Р. Конфлікти та протести у постіндустріальному суспільстві (до питання про актуальність дослідницької парадигми Ю. Хабермаса) // Філософська думка. – 2001. – № 3. – С. 93–114.
8. Культурологія: теорія та історія культури : Навч. посіб. / За ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. – Київ, 2004.
9. Людина і культура в умовах глобалізації : Збірник наукових статей. – К., 2003.

10. Толстоухов М. Глобалізм як вимір буття України // Практична філософія. – 2003. – № 4.
11. Ярошенко Т. М. Регіональна типологія культури : Навч. посібник. – Львів, 2007.
12. Hall E. Beyond Cultur. – N.Y., L., 1990.
13. www.business.polbu.ru – статті.
14. www.gumer.info

Список джерел іноземними мовами

1. Levitsky A.E., Slavova L.L., Borisenko N.D. Linguistics. Рекомендовано МОН України як підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ. Знання України. 2006. – 171с.
2. Binhua Wang. Perceptions-of-Machine-Translation-and-CAT-by-Professionals-and-the-General-Public. *International Journal of Translation, Interpretation, and Applied Linguistics*. July 2020. 2(2):1-14. DOI: 10.4018/IJTIAL.20200701.oa1
3. Wei Zhao. Open Access Special Issue on Computer-Aided Translator Training: IJTIAL 2(2) Abstract Announcement. 2020. https://www.researchgate.net/publication/342855919_Open_Access_Special_Issue_on_Computer-Aided_Translator_Training_IJTIAL_22_Abstract_Announcement#fullTextFileContent
4. Julia Meinhold. DISSERTATION Self-Presentation of Freelance Translators in the Age of Translation Technology. March 2020. Thesis for: MA in Translation Advisor: Carol O'Sullivan. https://www.researchgate.net/publication/340174644_DISSERTATION_Self-Presentation_of_Freelance_Translators_in_the_Age_of_Translation_Technology
5. Samuel Läubli. David Orrego Carmona. When Google Translate is better than Some Human Colleagues, those People are no longer Colleagues. November 2017. Conference: Translating and The Computer 39 London. https://www.researchgate.net/publication/321275297_When_Google_Translate_is_better_than_Some_Human_Colleagues_those_People_are_no_longer_Colleagues
6. Jorge Leiva Rojo. Aspects of human translation: The current situation and an emerging trend. 2018. *Hermeneus. Revista de traducción e interpretación*, 20:257-294. DOI: 10.24197/her.20.2018.257-294 https://www.researchgate.net/publication/329629422_Aspects_of_human_translation_The_current_situation_and_an_emerging_trend [accessed Oct 27 2020].
7. Rosemary Mitchell-Schuitevoerder. A Project-Based Approach to Translation Technology. 2020. DOI: 10.4324/9780367138851. ISBN: 9780367138851.
8. Erika Nogueira de Andrade Stuppiello. Marileide Dias Esqueda. A critical approach proposal for training translation memory systems in translator education programs. August 2016. *FORUM Revue internationale d'interprétation et de traduction / International Journal of Interpretation and Translation* 14(1):79-99/ DOI:10.1075/forum.14.1.05dea
9. Olga Witczak. 2016. Incorporating post-editing into a computer-assisted translation course. A study of student attitudes. *Journal of Translator Education and Translation Studies*, (1)1, pp. 35-55 <http://www.testsjournal.org>
10. Lucas Nunes Vieira, Elisa Alonso, Lindsay Bywood. Introduction: Post-editing in practice – Process, product and networks. 2019. *The Journal of Specialised Translation*. Project: CFP JoSTrans Issue 31: Post-Editing in Practice: Process, Product and Networks
11. Yanfang Jia. Michael Carl. Xiangling Wang. How does the post-editing of neural machine translation compare with from-scratch translation? A product and process study. 2019. *The Journal of Specialised Translation* Issue 31 – January 2019. Pp.60-85 Project: English-Chinese translation and post-editing processes

12. Allen, Jeffery (2003). "Post-editing." Harold Somers (ed.) (2003). *Computers and translation: A translator's guide*. Amsterdam: John Benjamins, 297-318.
13. Alves, Fabio (2006). "A relevance-theoretic approach to effort and effect in translation: Discussing the cognitive interface between inferential processing, problem-solving and decision-making." *Proceedings of the International Symposium on New Horizons in Theoretical Translation Studies*. Hong Kong: Chinese University of Hong Kong Press, 1- 12.
14. Alves, Fabio and José Luiz Gonçalves (2013). "Investigating the conceptualprocedural distinction in the translation process: a relevance-theoretic analysis of micro and macro translation units." *Target* 25(1), 107–124.
15. Bahdanau, Dzmitry, Cho, Kyunghyun and Yoshua Bengio (2014). "Neural machine translation by jointly learning to align and translate." arXiv preprint arXiv:1409.0473.
16. Balling, Laura (2008). "A brief introduction to regression designs and mixed-effects modelling by a recent convert." Jakobsen Arnt Lykke, Susanne Göpferich and Inger M.
17. Mees (eds) (2008). *Looking at eyes: Eye-tracking studies of reading and translation processing*. Copenhagen: Samfundslitteratur, 175–191.
18. Bates, Douglas, Maechler, Martin, Bolker, Ben, Walker, Steven, Christensen, Rune Haubo Bojesen, Singmann, Henrik, Dai, Bin, Scheipl, Fabian, Grothendieck, Gabor and Peter Green (2014). "lme4: Linear mixed-effects models using Eigen and S4." R package version 1.7, 1-23. <https://CRAN.Rproject.org/package=lme4> (consulted 21.11.2018).
19. Bojar, Ondřej, Chatterjee, Rajen, Federmann, Christian, Graham, Yvette, Haddow, Barry, Huck, Matthias, Jimeno Yepes, Antonio, Koehn, Philipp, Logacheva, Varvara, Monz, Christof, Negri, Matteo, Névél, Aurélie, Neves, Mariana, Popel, Martin, Post, Matt, Rubino, Raphael, Scarton, Carolina, Specia, Lucia, Turchi, Marco, Verspoor, Karin and Marco Zampieri (2016). "Findings of the 2016 Conference on Machine Translation (WMT16)." *Proceedings of the First Conference on Machine Translation*. Volume 2: Shared Task Papers, Berlin 2016, 131–198. <http://www.aclweb.org/anthology/W16-2200> (consulted 20.11.2018).
20. Carl, Michael, Dragsted, Barbara, Elming, Jakob, Hardt, Daniel and Arnt Lykke Jakobsen (2011). "The Process of Post-Editing: A pilot study." Bernadette Sharp, Michael Zock, Michael Carl and Arnt Lykke Jakobsen (eds) (2011). *Proceedings of the 8th International NLPCS Workshop. Special Theme: Human-Machine Interaction in Translation*. Copenhagen: Samfundslitteratur, 131-142.
21. Carl, Michael, Gutermuth, Silke and Silvia Hansen-Schirra (2015). "Post-editing Machine Translation: Efficiency, strategies and revision processes in professional translation settings." Aline Ferreira and John Schwieter (eds) (2015). *Psycholinguistic and Cognitive Inquiries into Translation and Interpreting*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 145-174.
22. Carl, Michael, Schaeffer, Moritz and Srinivas Bangalore (2016). "The CRITT translation process research database." Michael Carl, Srinivas Bangalore and Moritz Schaeffer (eds) (2016). *New directions in empirical translation process research*. Cham: Springer, 13-54.
23. Castilho, Sheila, Moorkens, Joss, Gaspari, Federico, Calixto, Iacer, Tinsley, John and Andy Way (2017). "Is neural machine translation the new state of the art?" *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 108, 109–120.
24. da Silva, Igor A. Lourenço, Alves, Fabio, Schmaltz, Márcia, Pagano, Adriana, Wong, Derek, Chao, Lidia, Leal, Ana Luísa V., Quaresma, Paulo, Garcia, Caio and Gabriel Eduardo da Silva (2017). "Translation, post-editing and directionality: A study of effort in the Chinese-Portuguese language pair." Arnt Lykke Jakobsen and Bartolomé Mesa-Lao (eds) (2017).

Translation in transition: Between cognition, computing and technology. Amsterdam: John Benjamins, 91-117.

25. Daems, Joke, Vandepitte, Sonia, Hartsuiker, Robert J. and Lieve Macken (2017). "Translation methods and experience: A comparative analysis of human translation and post-editing with students and professional translators." *Meta* 62, 245-270.

26. Ericsson, K. Anders (2006). "An introduction to Cambridge Handbook of Expertise and Expert Performance: Its development, organization, and content." K. Anders Ericsson, Neil Charness, Paul J. Feltovich and Robert R. Hoffman (eds) (2006). *The Cambridge handbook of expertise and expert performance*. Cambridge: Cambridge University Press, 3-20. *The Journal of Specialised Translation* Issue 31 – January 2019 82

27. Fiederer, Rebecca and Sharon O'Brien (2009). "Quality and machine translation: A realistic objective?" *The Journal of Specialised Translation* 11, 52-74.

28. Fleiss, Joseph L. (1971). "Measuring nominal scale agreement among many raters." *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 76(5), 378-382.

29. Garcia, Ignacio (2010). "Is machine translation ready yet?" *Target* 22(1), 7-21.

30. Germann, Ulrich (2008). "Yawat: Yet Another Word Alignment Tool." ACL-08. Proceedings of the 46th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics: Human Language Technologies. HLT Demo Session (Companion Volume), Columbus, Ohio 2008. The Association for Computational Linguistics, 20-23. <http://www.aclweb.org/anthology/P/P08/P08-40.pdf> (consulted 20.11.2018).

31. Green, Spence, Heer, Jeffrey and Christopher D. Manning (2013). "The efficacy of human post-Editing for language translation." Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems (ACM). Association for Computing Machinery, 439-448. <https://dl.acm.org/citation.cfm?id=2470718> (consulted 21.11.2018).

32. Groves, Declan and Dag Schmidtke (2009). "Identification and analysis of postediting patterns for MT." MT Summit XII – The twelfth Machine Translation Summit International Association for Machine Translation hosted by the Association for Machine Translation in the Americas. Association for Machine Translation in the Americas, 429- 436. <http://www.mt-archive.info/MTS-2009-Groves.pdf> (consulted 21.11.2018).

33. Guerberof, Ana (2009). "Productivity and quality in MT post-editing." Marie- Laurie Gerber, Pierre Isabelle, Roland Kuhn, Nick Bemish, Mike Dillinger and Marie-Josée Goulet (eds) (2009). *Beyond Translation Memories Workshop*. MT Summit XII. The twelfth Machine Translation Summit. International Association for Machine Translation, Ottawa, August 26-30. Association for Machine Translation in the Americas. <http://www.mt-archive.info/MTS-2009-Guerberof.pdf> (consulted 11.12.2017).

34. Gutt, Ernst-August (1991). *Translation and Relevance: Cognition and Context*. Manchester: St Jerome.

35. Hansen, Gyde (2002). *Empirical Translation Studies: Process and Product* (Copenhagen Studies in Language 27). Copenhagen: Samfundslitteratur.

36. Jakobsen, Arnt Lykke (1998). "Logging time delay in translation." Gyde Hansen (ed.) (1998). *LSP Texts and the Process of Translation*. (Copenhagen Working Papers in LSP) Copenhagen: Copenhagen Business School, 71-101.

37. Jakobsen, Arnt Lykke (2002). "Translation drafting by professional translators and by translation students, in empirical translation studies: Process and product." Gyde Hansen (ed.) (2002). *Empirical Translation Studies: Process and Product*. (Copenhagen Studies in Language Series 27) Copenhagen: Samfundslitteratur, 191-204.

38. Junczys-Dowmunt, Marcin, Dwojak, Tomasz and Hieu Hoang (2016). "Is neural machine translation ready for deployment? A case study on 30 translation directions." <https://arxiv.org/abs/1610.01108>
39. Klubička, Filip, Toral, Antonio and Víctor M. Sánchez-Cartagena (2017). "Finegrained human evaluation of neural versus phrase- based machine translation." *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 108, 121–132. *The Journal of Specialised Translation Issue* 31 – January 2019 83
40. Koglin, Arlene (2015). "An empirical investigation of cognitive effort required to postedit machine translated metaphors compared to the translation of metaphors." *Translation & Interpreting* 7, 126-141.
41. Krings, Hans P. (2001). *Repairing Texts: Empirical Investigations of Machine Translation Post-editing Processes* (Geoffrey Koby, ed.). Kent: Kent State University Press.
42. Lacruz, Isabel, Shreve, Gregory M. and Erik Angelone (2012). "Average pause ratio as an indicator of cognitive effort in post-editing: A case study." Sharon O'Brien, Michel Simard and Lucia Specia (eds) (2012). *Proceedings of the AMTA 2012 Workshop on Post-editing Technology and Practice*, San Diego, 28 October. Association for Machine Translation in the Americas, 21–30. <http://www.mt-archive.info/10/AMTA-2012-WSWPTP.pdf> (consulted 05.12.2018). •
43. Lacruz, Isabel and Gregory M. Shreve (2014). "Pauses and Cognitive Effort in PostEditing." Sharon O'Brien, Laura Winther Balling, Michael Carl, Michel Simard and Lucia Specia (eds) (2014). *Post-editing of machine translation: Processes and applications*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 246-272.
44. Lommel, Arle R. and Donald A. DePalma (2016). *Post-Editing Goes Mainstream: How LSPs Use MT to Meet Client Demands*. Cambridge MA: Common Sense Advisory. http://www.commonsenseadvisory.com/Portals/_default/Knowledgebase/ArticleImage/s/1605_R_IP_Postediting_goes_mainstream-extract.pdf (consulted 07.11.2018).
45. Mesa-Lao, Bartolomé (2014). "Gaze behaviour on source texts: An exploratory study comparing translation and post-editing." Laura Winther Balling, Michael Carl, Michael Simard and Lucia Specia (eds) (2014). *Post-editing of machine translation: Processes and applications*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 219-245.
46. O'Brien, Sharon (2006). "Pauses as indicators of cognitive effort in post-editing machine translation output." *Across Languages and Cultures* 7, 1-21.
47. O'Brien, Sharon (2007). "An empirical investigation of temporal and technical post-editing effort." *Translation and Interpreting Studies* 2, 83-136.
48. O'Brien, Sharon (2010). "Introduction to post-editing: Who, what, how and where to next." Paper presented at The Ninth Conference of the Association for Machine Translation in the Americas (Denver, Colorado 31 October – 4 November 2010). <http://www.mtarchive.info/10/AMTA-2010-OBrien.pdf> (consulted 21.11.2018).
49. O'Brien, Sharon (2011). "Towards predicting post-editing productivity." *Machine Translation*, 25(3), 197-215.
50. Plitt, Mirko and François Masselot (2010). "A productivity test of statistical machine translation post-editing in a typical localisation context." *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 93, 7-16.
51. Popović, Maja (2017). "Comparing language related issues for NMT and PBMT between German and English." *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 108, 209–220. •
- R Core Team (2014). "R: A language and environment for statistical computing." R Foundation

for Statistical Computing. Vienna. <http://www.R-project.org/> (consulted 10.11.2018). The Journal of Specialised Translation Issue 31 – January 2019 84

52. Schaeffer, Moritz, Carl, Michael, Lacruz, Isabel and Akiko Aizawa (2016). “Measuring cognitive translation effort with activity units.” *Baltic Journal of Modern Computing* 4, 331-345.

53. Screen, Benjamin (2017). “Machine translation and Welsh: Analysing free Statistical Machine Translation for the professional translation of an under-researched language pair.” *The Journal of Specialised Translation* 28, 317-344.

54. Sennrich, Rico, Haddow, Barry and Alexandra Birch (2016). “Neural machine translation of rare words with subword units.” *Proceedings of the 54th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics*. Association for Computational Linguistics, 1715–1725. <http://www.aclweb.org/anthology/P16-1162> (consulted 21.11.2018).

55. Sperber, Dan and Deirdre Wilson (1986). *Relevance: Communication and Cognition*. Oxford: Blackwell.

56. Tatsumi, Midori (2009). “Correlation between automatic evaluation metric scores, post-editing speed and some other factors.” *MT Summit XII – The twelfth Machine Translation Summit International* Association for Machine Translation hosted by the Association for Machine Translation in the Americas. Association for Machine Translation in the Americas, 332-339. <http://www.mt-archive.info/MTS-2009-Tatsumi.pdf> (consulted 21.11.2018).

57. Tirkkonen-Condit, Sonja (1990). “Professional vs. non-professional translation: A think-aloud protocol study.” Michael Halliday, Alexander Kirkwood, John Gibbons and Howard Nicholas (eds) (1990). *Learning, keeping and using language: Selected papers from the eighth World Congress of Applied Linguistics*. Amsterdam: John Benjamins, 381-394.

58. Vieira, Lucas N. (2016). *Cognitive effort in post-editing of machine translation: evidence from eye movements, subjective ratings, and think-aloud protocols*. PhD Thesis. Newcastle University.

